

שבת הראי"ה

תולדות חייו ודברי תורתו

של הצדיק והחסיד, מרא דארעא דישראל, שר התורה ורועה ישראל

רבי אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל

פרשת
נשא

גליון מספר 127

אורות הפרשה

מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל הַנֶּפֶשׁ וּ, יא.

כמו כן עולות הן ההנאות הרוחניות במעלתן ע"י הזיכוכ המוסרי היותר עליון. וכפי מדה העליונה של האמת והטוב המבורר בנשמה, ככה עולה הוא ומתלהב האור הבהיר, התופס את כל האמת, הטוב והחסון, האזור באזירת הגבורה העליונה, וממולא בהוד תפארת המסולאה, ועל פיהם הכל מתקדש מתטהר, משתגב ומתערץ. וההארה העליונה משפיעה קרני הוד, שעל ידם כל חמדת הידיעות וכל שפעת ההרגשות בוקעות הן וחודרות אל תוכיתה של הנשמה העליונה, להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים, גדולי הגיון וטובי לב, אשר לאמת ואמונה יגברו תמיד באוצר מלא של חכמה ודעת, שחוסן יראת אלהים אמת הוא מעוזם" [מרן הראי"ה, 'שמונה קבצים', קובץ ג' פסקה יב].

"אם נזיר חוטא הוא וצריך כפרה, משום שציער עצמו מן היין, והאדם צריך לתן דין וחשבון על כל מה שראה ולא נהנה ממנו, ובשביל כך "הוה ר' אלעזר מצמית פריטי, והוה זבין מכל מין ומין" - ק"ו שחטא גדול ועצום הוא מי שמצער את חושיו הרוחניים, את הרגשותיו העדינות ואת שכלו, ומונע מהם אותה ההרחבה והרגשת העונג העליון והנעים של ידיעות נחמדות ושל הרגשות עדינות. וכמו שהיסוד בהנאות החושים הוא שיהיו נערכות בדרך תמים, בהתעלות מוסרית ורוחנית, בהמשכה אל היושר והצדק, אל המוסר הטוב ואל הרחמים, בין כלפי העולם כולו בין כלפי עצמו, ובוזה מתכשרות ההנאות הכשרות כולן -

אורות הראי"ה

מרן הראי"ה קוק

והגאון ר' יוסף גרשון הורביץ זצ"ל

רבה של שכונת וישיבת מאה שערים (פרק י"א)

על יד ועדנו זה, ותהם כל העיר מי הוא אשר ערב לפרסם מכתבי בקשות כאלה בשם ועד העיר במקום שאנחנו מרגע הראשונה עשינו לנו עיקר גדול שלא לבקש שום עזרה ותמיכת כסף מן החוץ לא לעצמנו ולא לאחרים, וכאשר פרסמנו בראש ולא בסתר במכתב גלוי שהוצאנו תיכף אחרי בחירתנו הישירות. בחקרנו על שורשם של מכתבי קריאה נודע לנו לדאבוננו כי האיש ר' ר"ש י', אשר אחרי הדחתו ממשמרתו בתור סופר באחד המוסדות שבפניה"ק נכשלנו אנחנו בו ושרת בתור מזכיר הועד עד שמצאנו לנחוץ - מפני תעלוליו - לגלות דעתנו באסיפה רבה כי אין לו שום שייכות אל ועד העיר, והאיש הזה שנשאר בחוץ עם עוד איזה מתחרתי ריב משתמש באדריסות שונות ומפיץ המכתבים הללו בשם ועד העיר האשכנזי בתור מזכירו או בשם קהילות החרדים שזה חוצפה גדולה, וכדי להונות את בית ישראל הרחוקים מציג הוא לנס במכתביו אלה שמותייהם של אנשים שונים מבני כוללם כולל אונגארן ושלא מבני כוללם ועל גביהם את שמות הרה"ג הישיש ר' יצחק ירוחם דיסקין נ"י והרה"ג הישיש ר' חיים זאנענפעלד נ"י במקום שהכל יודעים שהרה"ג דיסקין נ"י בזקנותו המופלגה קמו עיניו מלראות וגם הרה"ג ז"פ [=הרב חיים זוננפלד] שיחי' הוא חלש מזקנה ואינם יכולים לישא עליהם אחריות צבורית, וגם כי מעולם לא התעסקו ברבנות, ושניהם ת"ל אינם זקוקים לעזרה של "קופת

לחול' הקוראים לתרום ל'קופת רבנים' העומדת תחת רשותם, באשר היא כביכול אוספת כסף לטובת ח"ח נצרכים שבירושלים. על המכתבים הופיעה חותמת של 'ועד העיר האשכנזי' (הישן). אודותיו סיפרנו בהרחבה בגליונות הקודמים.

רבני ירושלים, שהבינו כי מדובר בסך הכל בהמצאה נוספת פרי דמיונם של המתבדלים, מיהרו למחות כנגדה, במכתב-גלוי שהודבק על קירותיהם של מאות בתי הכנסת ובתי המדרש בירושלים.

את מכתב המחאה הרפיס ופרסם 'ועד העיר לקהילות האשכנזים', אשר עמד תחת נשיאות הרה"ג הורביץ זצ"ל [על הקמת הועד סיפרנו בגליון הקודם].

בסופו של המכתב הובאו דברי מרן הראי"ה (דברים אלו לא נדפסו בשום ספר עד היום, ואנו מפרסמים אותם כאן בהשמטת שמו המלא של נשוא המכתב).

והנה תוכן המכתב:

מכתב המחאה

של רבני ירושלים

"ב"ה פניה"ק ירושלם ת"ו.

ברור דברים

בימים האלה שבו אלינו מכתבי-קריאה שנתפרסמו בשם ועד העיר למקהלות האשכנזים בעירנו הקדושה בבקשת כספים עבור "קופת הרבנים" אשר

בשנות כהונת מרן הראי"ה כרבה של ירושלים וכראש הרבנים בא"י, נמצאו מתי מעט אנשים אשר לא קיבלו ברצון את רבנותו, וניסו לערער את מעמדו בפרט ואת מעמד רבני ירושלים בכלל, בדרכים שונות ומשונות.

במסגרת זו ניסו אותם אנשים מתבדלים להכתיר רבנים מקבוצתם כ'רבני ירושלים', ולהציגם בפני יהודי חול'ל כמנהיגי הציבור, תוך שהם מכתירים אותם בתארים לא להם: "מארי דארעא קדישא", "רבני ירושלים", ועוד ועוד. בחלק מן המקרים היה זה אפילו בניגוד לרצונם של אותם הרבנים שזכו להכתרה מפוקפקת זו. בנוסף לכך, הוציאו המתבדלים דיבה על ספריו הקדושים של מרן הראי"ה.

כמובן, יושבי ירושלים, אשר הכירו מקרוב את המציאות האמיתית, הבינו מייד את הזיוף שבטענות המתבדלים. אך התעורר חשש כי אנשי חול'ל התמימים, בהיותם רחוקים מחיי ירושלים ואינם בקיאים בטיב מעלייהם של אותם מתבדלים, יתפתו להאמין לטענותיהם, ועל ידי כך יתערער מעמד התורה בארה"ק ח"ו. לשם כך פרסמו רבני ירושלים את המציאות האמיתית בירושלים, והודיעו מי הם הרבנים מנהיגי-הציבור באמת.

'קופת הרבנים'

והנה באחד הימים שלחו המתבדלים מכתבים

העלון מוקדש לרפואת הרב מרדכי צמח בן מזל

יה' ישמור רגלי חסידי מהלכד, והיה מעשה הצדקה שלום. ובאעה"ח יום רביעי כ"ד תשרי תרפ"א

צבי פסח פראנק, ליפמאן דוד בהר"י ז"ל, רפאל יונה מבירז, פישל בערינשטיין, יוסף גרשון הורביץ, ישראל זאב מינצברג" (חותמת הבר"ץ).

ב"ה
דברי מעלת כבוד אהובי נפשי הרבנים הגאונים בי דינא רבא לקהלא קדישא די בירושלם עה"ק תובב"א למקהלות הקודש האשכנזים פרושים וחסידים עליונים למעלה א"צ חזוק, והנני להוסיף ברכה לכל השומעים קול מורים, ינחו על ראשיהם ברכות ממקור הברכות חיים עד העולם. כנפשם היקרה ונפש החותם בצפיית ישועה וגאולה קרובה מהר הקדש מירושלם, יום הנד'.

הק' אברהם יצחק הכהן קוק
עבד לעם קדוש על אדמת הקודש ורב ואב"ד פעה"ק ירושלם תובב"א

בבקשה להדביק מודעה זו בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות.

על המכתב

מכתב-גלוי זה, ייצג את דעת יושבי ירושלים, רבניה ועסקניה, שעמדו בפרץ מול אותם מתבדלים. בצד המכתב מופיע כיתוב רשמי וקבוע של חברי הוועד ומנהליו, נביא להלן חלק מהשמות:

יועד העיר לקהילות האשכנזים בעה"ק ירושלם תובב"א. יו"ר: יוסף גרשון הורביץ, ד"ץ ומו"ץ. סגנים: זלמן הכהן רובין, ישראל זאב מינצברג. מזכיר הכבוד: משה יצחק שו"ב.

ועד הפועל - הרבנים והאדונים: אלי' ראם מבירז, אברהם חיים צוונבר, גדלי' נחמן ברדר, דוד ליב כהן, דוד ווינגארטן, זלמן סוליבייצגי [...]. יהושע מאיר רייכמן, יוסף זיו, ירחמיאל אמדורסקי, מנדל פרוש, שמחה מנדלבוים, שמואל קוק, שמואל אהרן ובר'.

לאחר מכן הופיעה רשימת 'שבעים הנבחרים', הכוללת בין היתר את רבני ירושלים הבאים: "אהרן עטינגר, דוב זקס, זרח עפשטיין, זלמן ריבלין, חיים ליב אויערבאך, יעקב משה חרל"פ מו"צ, יוסף בנימין שמענוביץ, יהושע טשרוינסקי, ישראל פורת, ישראל איסר לוי, יעקב יצחק טייטלבוים, יחיאל מיכל טוקאצנינסקי, יצחק דוד מן, יודא אהרן ויס, מנחם נתן אויערבאך מו"ץ, מאיר אדלר, פישל ברנשטיין ד"ץ, צבי פסח פראנק ראב"ד".

ישלחו רק להמוסדות הקימות מכבר עפ"י אדרסתם ולא ע"י אלה שאין לנו בהם שום נאמנות.

והשומע לנו ישכון בטח ויזכה להרים תרומתו להתכלית נרצה ולהקריב שי בבנין בית אלקינו שיבנה בב"א.

כעתירת החותמים בברכה בשם ועד העיר לקהילות האשכנזים בעיה"ק ירושלם ת"ו.

זלמן הכהן רובין, משה יצחק שו"ב מזכיר הכבוד.

(חותמת ועד העיר לעדת האשכנזים בעה"ק ירושלם ת"ו).

דעת תורה!

ב"ה.
אנחנו הבר"ץ דפעה"ק ירושלם תובב"א מצאנו חובה להודיע בשער בת רבים, כי הרבנים והנגידים הרשומים בזה הם חברי ועד העיר האשכנזים נבחרו הקהל הירושלמי בבחירה צודקת וישרה, ולכן אין לשום לב לשום מכתב או קול קורא היוצא בשם ועד העיר האשכנזי מלבעדי חתימת החברים הנד', וכל מכתב שכזה הבא לבקש כספים בשם ועד העיר האשכנזי או בשם כל מי שהוא למטרה של פירוד, מצוה לדונו בשריפה כדין כתב פלסטר, וכל הנותן להם יד הוא בכלל מחזיק בידי בעלי מחלוקת מחללי כבוד ירושלם וכבוד התורה וקין החרדים האמיתיים.

הרבנים" כי הרי"י דיסקין הוא גבאי של בית היתומים ומשכורתו שלמה לפי כבודו. והר"ח ז"פ הוא ראש לכולל אונגון. וגם הרב משה נחום וואלענשטיין והרב ר' מרדכי ליב רובין מקבלים משכורתם מקופת הציונים, וכל הרבנים עמודי ההוראה בפעה"ק אינם חפצים ליהנות מקופה שכזו ונמצא קופת הרבנים אין כאן כ"א במת יחיד אשר בדה הפקיד הנד' לתועלתו ומגמתו הפרטית.

בשים לב לעלבון התורה והשפלת כבוד עיה"ק וכבוד רבניה אשר במכונה כזאת שכל יסודה הוא רק לסתור ולא לבנות ושעלולה לגרום נזק רב למוסדות התורה והיראה שבעה"ק, מוצאים אנו א"ע [=את עצמנו] מחויבים להודיע בשער בת רבים בשמינו ובשם כל רבני ירושלם להוקיע את הדברים נגד השמש כי ה' ר"ש י אין לו שום יפוי-כח ושום זכות לדבר בשם ועד העיר אפילו חצי דבר, וקופת הרבנים הוא במת יחיד שלו המשתמש בהכסף רק לעניני מחלוקת ולבוזות את עיה"ק ורבניה.

ואחב"י הנדיבים העושים והמעשים בכל מקום שהם ישימו נא לבם ויזהרו הזהר והשמר מהלכד ח"ו בהפח היקוש למו המזכיר שעבר, ובשום ענין ואופן לא יתנו לו יד לשלוח לו אפי' פרוטה לשם קופת הרבנים או לשם מטרה אחרת, לא על שמו ולא ע"ש ועד העיר לקהילות האשכנזים ולא ע"ש מי שיהי' כי הכל הולך למקום אחד להפוך ולבלבל שלום העיר. והרוצה שנדבתו יבוא למטרה רצויה

חדש!

רעים אהובים

תורות וסיפורים ממרן הראי"ה קוק זצ"ל
בענייני חופה, נישואין וקדושת המשפחה

(192 עמ')

כולל אגרות המתפרסמות לראשונה

מכת"י הראי"ה,

וכן סיפורים נדירים ומרתקים.

לרכישת הספר:

Reiyyaa2@gmail.com

או במספר 0546-573-528

העלון בחסות ישיבת "אורות אביב" בדרום תל אביב

תוכנית לימוד מתוכננת ומוגדרת, עם יעדים לימודיים לכל תלמיד ע"פ יכולתו ○ לימוד מעמיק ומקיף עם מעגלי חזרות ○ אווירה משפחתית חמה ואוהדת. לפרטים: הרב אטינגר: 050-8822088 הרב יובל: 052-8119291

העלון יוצא לאור בסיוע
'דפרי שיר' -
הדוכן שלך לספרי קודש
ומוסיקה יהודית.
להזמנות: 077-3220338

סניפים:
תחנה מרכזית י-ם.
אצ"ל 60 ר"ג.
איכילוב 8 פ"ת.

תרבות יהודית מקורית

העלון יוצא לאור ע"י ארגון 'אור האורות' להפצת תורת הגה"צ הראי"ה קוק זיע"א

שאלות ותגובות ניתן לשלוח לכתובת: רח' הרב צבי יהודה 6 דירה 3 בת- ים, או בדואר-ל: reiyyaa@gmail.com
או להתקשר למספר: 0546-573-528

ניתן לקרוא את העלון גם באתר www.yeshiva.org.il
ניתן לקבל את העלון במייל מדי שבוע
חנות הספרים של 'אור האורות' - reiyyaa2@gmail.com

**אור
האורות**